

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI**

Štukljeva cesta 44, 1000 Ljubljana

T: 01 369 77 00

F: 01 369 78 32

E: gp.mddsz@gov.si

www.mddsz.gov.si

Številka: 561-2/2018

Ljubljana, dne 7.6.2023

EVA

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE
Gp.gs@gov.si

Zadeva: Novo gradivo št. 1: Pobuda za sklenitev Sporazuma med Republiko Slovenijo in Republiko Turčijo o socialnem zavarovanju – predlog za obravnavo

1. Predlog skleпов vlade:

Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) in 70. člena, prvega odstavka 71. člena in prvega odstavka 73. člena Zakona o zunanjih zadevah (Uradni list RS, št. 113/03 – uradno prečiščeno besedilo, 20/06 – ZNOMCMO, 76/08, 108/09, 80/10 – ZUTD, 31/15 in 30/18-ZKZaš) je Vlada Republike Slovenije na seji dne sprejela naslednji

S K L E P:

1. Vlada Republike Slovenije je sprejela pobudo za sklenitev Sporazuma med Republiko Slovenijo in Republiko Turčijo o socialnem zavarovanju in jo pošlje v potrditev Odboru za zunanjo politiko Državnega zbora Republike Slovenije.
2. Vlada Republike Slovenije je za pogajanja o sklenitvi sporazuma iz prejšnje točke tega sklepa imenovala delegacijo v naslednji sestavi:
 - Dan Juvan, državni sekretar, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, vodja delegacije,
 - Mojca Pršina, generalna direktorica, Direktorat za trg dela in zaposlovanje, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, članica,
 - Gregor Malec, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, član,
 - Bojan Kraut, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, član,
 - Tilen Zupan, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, član,
 - Urška Trtnik, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, članica,
 - Drago Smole, Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve, član,
 - Tadeja Marinič, Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve, članica,
 - Metka Logar, Ministrstvo za zdravje, članica,
 - Greta Metka Barbo Škerbinc, Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje, članica,
 - Anka Rode, Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje, članica,
 - Darka Hribar, Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, članica,
 - Mitja Mrzljak, Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, član,
 - Klemen Ganziti, Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, član,
 - Eva Godina, Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, članica.
3. Stroške predstavnikov Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Republike Slovenije in tolmača krije Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Republike Slovenije.

4. Vlada Republike Slovenije pooblašča ministra za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Luko Mesca, da po uskladitvi besedila podpiše Sporazum med Republiko Slovenijo in Republiko Turčijo o socialnem zavarovanju.

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka

Priloga: pobuda

Prejmejo:

- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
- Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve,
- Ministrstvo za zdravje,
- Ministrstvo za finance,
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo.

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

/

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- Mojca Pršina, generalna direktorica Direktorata za trg dela in zaposlovanje
- Gregor Malec, vodja Sektorja za delovne migracije

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

Pri pripravi gradiva ni sodelovala zunanja pravna ali fizična oseba.

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

- Luka Mesec, minister za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti;
- Dan Juvan, državni sekretar;
- Mojca Pršina, generalna direktorica Direktorata za trg dela in zaposlovanje;
- Gregor Malec, vodja Sektorja za delovne migracije.

5. Kratak povzetek gradiva:

Sporazum med Republiko Slovenijo in Republiko Turčijo o socialnem zavarovanju bo omogočal uveljavljanje pravic iz socialnega zavarovanja, za katere so bili plačani oz. se plačujejo prispevki. Sporazum sledi rešitvam, ki so vsebovane v že sklenjenih tovrstnih sporazumih z Bosno in Hercegovino, Srbijo, Črno goro, Severno Makedonijo, Kanado, Avstralijo, Argentino, Združenimi državami Amerike in Republiko Korejo.

Novo gradivo št. 1: Pobuda za sklenitev Sporazuma med Republiko Slovenijo in Republiko Turčijo o socialnem zavarovanju – predlog za obravnavo odpravlja napako pri oblikovanju Sklepa Vlade Republike Slovenije, saj je Sklep pod zaporedno številko 1 dopolnjen z navedbo, da Vlada Republike Slovenije po sprejemu pobude za sklenitev Sporazuma med Republiko Slovenijo in Republiko Turčijo o socialnem zavarovanju pobudo pošlje v potrditev Odboru za zunanjo politiko Državnega zbora Republike Slovenije.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE

č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR: (Samo če izberete DA pod točko 6.a.)		

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1	
SKUPAJ				

<p>7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR: Sklenitev sporazuma ne bo imela finančnih posledic za neposredne proračunske porabnike. Stroški, ki nastanejo v okviru izvajanja sporazuma izvirajo iz plačanih prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, prispevkov za zdravstveno zavarovanje, prispevkov za zavarovanje za primer brezposelnosti ter iz prispevkov za starševsko varstvo.</p>	
<p>8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:</p>	
<p>Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pristojnosti občin, - delovanje občin, - financiranje občin. 	<p>NE</p>
<p>Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Skupnosti občin Slovenije SOS: NE - Združenju občin Slovenije ZOS: NE - Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE <p>Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v celoti, - večinoma, - delno, - niso bili upoštevani. <p>Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.</p>	
<p>9. Predstavitev sodelovanja javnosti:</p>	
<p>Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:</p>	<p>NE</p>
<p>Sodelovanje javnosti pri pripravi gradiva ni potrebno.</p> <p>(Če je odgovor DA, navedite: Datum objave: V razpravo so bili vključeni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nevladne organizacije, - predstavniki zainteresirane javnosti, - predstavniki strokovne javnosti. - . <p>Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte):</p> <p>Upoštevani so bili:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v celoti, - večinoma, - delno, - niso bili upoštevani. <p>Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje:</p> <p>Poročilo je bilo dano</p> <p>Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o ..., kar je navedeno v predlogu predpisa.)</p>	

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	NE
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	NE
Luka MESEC MINISTER	

Številka:

Datum:

Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) in 70. člena, prvega odstavka 71. člena in prvega odstavka 73. člena Zakona o zunanjih zadevah (Uradni list RS, št. 113/03 – uradno prečiščeno besedilo, 20/06 – ZNOMCMO, 76/08, 108/09, 80/10 – ZUTD, 31/15 in 30/18-ZKZaš) je Vlada Republike Slovenije na seji dne sprejela naslednji

S K L E P:

1. Vlada Republike Slovenije je sprejela pobudo za sklenitev Sporazuma med Republiko Slovenijo in Republiko Turčijo o socialnem zavarovanju in jo pošlje v potrditev Odboru za zunanjo politiko Državnega zbora Republike Slovenije.
2. Vlada Republike Slovenije je za pogajanja o sklenitvi sporazuma iz prejšnje točke tega sklepa imenovala delegacijo v naslednji sestavi:
 - Dan Juvan, državni sekretar, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, vodja delegacije,
 - Mojca Pršina, generalna direktorica, Direktorat za trg dela in zaposlovanje, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, članica,
 - Gregor Malec, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, član,
 - Bojan Kraut, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, član,
 - Tilen Zupan, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, član,
 - Urška Trtnik, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, članica,
 - Drago Smole, Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve, član,
 - Tadeja Marinič, Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve, članica,
 - Metka Logar, Ministrstvo za zdravje, članica,
 - Greta Metka Barbo Škerbinc, Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje, članica,
 - Anka Rode, Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje, članica,
 - Darka Hribar, Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, članica,
 - Mitja Mrzljak, Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, član,
 - Klemen Ganziti, Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, član,
 - Eva Godina, Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, članica.
3. Stroške predstavnikov Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Republike Slovenije in tolmača krije Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Republike Slovenije.
4. Vlada Republike Slovenije pooblašča ministra za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Luko Mesca, da po uskladitvi besedila podpiše Sporazum med Republiko Slovenijo in Republiko Turčijo o socialnem zavarovanju.

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka

Priloga: pobuda

Prejmejo:

- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
- Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve,
- Ministrstvo za zdravje,
- Ministrstvo za finance,
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo.

POBUDA ZA SKLENITEV SPORAZUMA MED REPUBLIKO SLOVENIJO IN REPUBLIKO TURČIJO O SOCIALNEM ZAVAROVANJU

Na podlagi 70., 71. in 73. člena Zakona o zunanjih zadevah (Uradni list RS, št. 113/03 – uradno prečiščeno besedilo, 20/06 – ZNOMCMO, 76/08, 108/09, 80/10 – ZUTD, 31/15 in 30/18 - ZKZaš) dajemo pobudo za sklenitev Sporazuma med Republiko Slovenijo in Republiko Turčijo o socialnem zavarovanju.

1. Razlogi, zaradi katerih se predlaga sklenitev sporazuma

Gospodarsko sodelovanje med Republiko Slovenijo in Republiko Turčijo se izjemno intenzivira v zadnjih letih. Zaradi interesa Turčije, ki v zadnjih letih beleži pozitivno gospodarsko rast, po vlaganjih v Sloveniji, kakor tudi slovenskega gospodarstva po vlaganjih v Turčiji, lahko pričakujemo povečanje migracij delavcev med obema državama.

Turški transportni in logistični sektor je ena izmed njenih najhitreje rastočih industrij. V zadnjih 18 letih je vlada vložila več kot 100 mlrd EUR v promet in infrastrukturo. Razvoj turške transportne industrije ustvarja nove priložnosti tudi za tuja podjetja, predvsem na področjih kot so prometni inženiring, upravljanje, merjenje, nadzor in signalni sistemi, elektronsko zaznavanje, kamere in varnostni sistemi ter sistemi razsvetljave.

V letu 2022 je bilo izdanih tako 1166 enotnih dovoljenj za turške državljane. Pri tem beležimo trend rasti v vseh izobrazbenih razredih, toda največji skok je pri delavcih z nižjo kvalifikacijo (907 soglasij v 2022 za delavce z OŠ ali manj).

Najpogostejši poklici, kjer se zaposlujejo turški delavci, so na področju gradbeništva (betonerji, tesarji, zidarji, inženirji gradbeništva, gradbeni nadzorniki, tehniki za gradbeništvo, geodezijo, upravljavci žerjavov, dvigal, delavci za preprosta dela pri nizkih/visokih gradnjah).

Strm porast turških delavcev je v veliki meri posledica tudi izgradnje druge cevi predora Karavanke (s projektom povezanih ca. 573 delavcev v 2022).

2. Bistveni elementi sporazuma

Sporazum o socialnem zavarovanju med Republiko Slovenijo in Republiko Turčijo (v nadaljevanju: Sporazum) bo pokrival naslednja področja socialne varnosti:

- pokojninsko in invalidsko zavarovanje;
- zdravstveno zavarovanje;
- poškodbe pri delu ali poklicne bolezni;
- starševsko nadomestilo in
- zavarovanje za primer brezposelnosti.

Sporazum bo veljal za vse osebe, za katere veljajo ali so veljali predpisi ene ali obeh pogodbenic, in za osebe, ki uveljavljajo pravice po teh osebah.

2.1. Pokojninsko in invalidsko zavarovanje

Sporazum o socialnem zavarovanju med Republiko Slovenijo in Republiko Turčijo bo omogočil osebam, ki so v pokojninskem in invalidskem zavarovanju obeh pogodbenic dopolnile določeno zavarovalno dobo, predvsem naslednje:

- Izplačevanje dajatev iz naslova pokojninskega in invalidskega zavarovanja, priznanih po zakonodaji ene pogodbenice, v drugo pogodbenico brez zmanjšanja;
- Seštevanje zavarovalnih dob, dopoljenih po zakonodaji obeh pogodbenic zaradi izpolnitve pogojev za pridobitev pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja po zakonodaji posamezne pogodbenice v primeru, če pogoji za priznanje pravice po zakonodaji posamezne pogodbenice brez seštevanja zavarovalnih dob niso izpolnjeni;
- Sporazum bo omogočil poleg seštevanja zavarovalnih dob dopoljenih v obeh pogodbenicah tudi seštevanje zavarovalne dobe v tretjih državah, s katerimi sta obe pogodbenici sklenili sporazume, ki določajo seštevanje zavarovalnih dob. Zavarovalne dobe se seštevajo le pod pogojem, da se ne prekrivajo;
- Prevzem krajših zavarovalnih obdobij (manj kot 12 mesecev), dopoljenih v eni pogodbenici v breme druge pogodbenice. Če je bil zavarovanec zavarovan v obeh pogodbenicah, čas zavarovanja v eni od pogodbenic pa ne znaša skupno 12 mesecev, in če za tako kratko zavarovalno dobo predpisi te pogodbenice ne predvidevajo nobene dajatve, mora druga pogodbenica to obdobje upoštevati tako za ugotavljanje pravic do dajatev iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja kot tudi za odmero dajatve;
- Primarno odmero samostojne pokojnine, če pa so pogoji za dodelitev pokojnine izpolnjeni s seštevanjem zavarovalnih dob dopoljenih v obeh pogodbenicah, sporazum določa odmero višine pokojnine v posamezni pogodbenici v sorazmerju z dopoljenimi zavarovalnimi dobami, kar pomeni, da bo vsaka pogodbenica plačala tisti delež dajatve, ki ustreza dejanski dobi, dopoljeni v okviru njenega sistema socialne varnosti;
- Sporazum bo zavarovancem zagotovil tudi neprekinjenost zavarovalne dobe v eni pogodbenici v času, ko so le ti poslani na delo v drugi pogodbenici. Na ta način bi odpadla tudi obveza dvojnega plačila prispevkov.

2.2. Zdravstveno zavarovanje

Predlog sporazuma zajema tudi področje obveznega zdravstvenega zavarovanja in s tem zagotavljanje storitev na podlagi tega zavarovanja v primeru, ko se oseba nahaja na ozemlju druge pogodbenice. Glede opravljanja dela ali začasnega prebivanja na ozemlju druge pogodbenice so predlagane naslednje rešitve: napotene osebe in njihovi družinski člani v primeru zdravljenja v pogodbenici, v katero so napoteni, bodo prejeli zdravstvene storitve v breme pogodbenice, na ozemlju katere je sedež delodajalca. Enako velja za diplomate ter konzularne funkcionarje in v določenih primerih tudi drugo osebje teh diplomatskih predstavništev in konzulatov. Prav tako sporazum ureja, kateri predpisi se uporabljajo, če gre za osebe v podjetjih in v mednarodnem prometu ter člane posadk in delavce na ladjah.

Sporazum ureja tudi področje nujnega zdravljenja med začasnim prebivanjem v drugi pogodbenici. Če zavarovanci (npr. turisti) iz ene pogodbenice potrebujejo nujne zdravstvene storitve v času začasnega prebivanja na ozemlju druge pogodbenice, te prejmejo v imenu in v breme pogodbenice, v kateri so zavarovani. Nujne zdravstvene storitve so tiste, ki jih ni mogoče brez škode za življenje ali zdravje zavarovane osebe odložiti do vrnitve domov, zanje pa velja, da o njih presoja lečeči zdravnik na podlagi predpisov pogodbenice, kjer so bile storitve opravljene.

Družinski člani aktivnih zavarovancev uveljavljajo zdravstvene storitve v pogodbenici, v kateri stalno prebivajo, in sicer v polnem obsegu in po postopkih, ki veljajo za državo prebivanja. Plačnik storitev je nosilec zdravstvenega zavarovanja, pri katerem so zavarovani aktivni zavarovanci. Enako velja za uživalce pokojnine in njihove družinske člane, ki uveljavljajo pravico do zdravstvenega varstva po predpisih pogodbenice, v kateri je to pravico pridobil in v kateri ima stalno prebivališče. Če pa uživalec pokojnine in njegovi družinski člani stalno prebivajo v drugi pogodbenici, v kateri uživalec pokojnine ni pridobil pravice do pokojnine, uveljavljajo zdravstveno varstvo po predpisih pogodbenice, v kateri stalno prebivajo in v breme tiste pogodbenice, v kateri je uživalec pokojnine pravico pridobil.

Stroški zdravstvenih storitev se praviloma obračunavajo v dejanskih zneskih, razen če se na podlagi sprejetega upravnega dogovora pristojni organi za zvezo ne dogovorijo drugače.

2.3. Pogrebna in posmrtnina

Zavzemali se bomo za izvzem dajatev, kot sta pogrebna in posmrtnina, in sicer na osnovi načela recipročnosti. Oseb, ki jih zadeva ta sporazum, ne moremo postaviti v drugačen položaj, kot ga imajo osebe iz drugih držav, s katerimi so že sklenjeni tovrstni sporazumi, in takšnih pravic v svojem sistemu zdravstvenega zavarovanja nimajo.

2.4. Poškodba pri delu ali poklicna bolezen

Sporazum o socialnem zavarovanju vsebuje pogoj za priznanje pravice do dajatve za poklicno bolezen, da je bolezen medicinsko ugotovljena na območju ene izmed pogodbenic. Denarno dajatev za primer poškodbe pri delu ali poklicne bolezni odobrava nosilec tiste pogodbenice, na ozemlju katere je poškodba pri delu nastala ali je bila zadnjič opravljena dejavnost, ki lahko izzove to poklicno bolezen. V primeru, da se za priznanje dajatve za poklicno bolezen zahteva določeno obdobje opravljanja dejavnosti, ki je lahko povzročila bolezen, se upošteva tudi obdobje opravljanja dejavnosti v drugi pogodbenici. V skladu z Zakonom o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju obvezno zavarovanje obsega zavarovanje za primer bolezni in poškodbe izven dela ter zavarovanje za poškodbe pri delu in poklicne bolezni. Zakon v 16., 17. in 18. členu, upošteva 19. člen določa, katere osebe so zavarovane za poškodbo pri delu in poklicno bolezen. Za navedeni rizik so zavarovane tudi osebe, ki so v delovnem razmerju v Republiki Sloveniji in jih delodajalec napoti na delo v drugo državo pogodbenico oziroma oseba, ki opravlja samostojno dejavnost, in gre v drugo pogodbenico, da bi tam opravljale takšno dejavnost. Njihovi delodajalci oz. sami, če gre za samozaposlene, plačajo tudi prispevek za ta rizik.

2.5. Nadomestila iz zavarovanja za starševsko varstvo

Sporazum bo omogočil tudi seštevanje dob za pridobitev pravice do nadomestil iz zavarovanja za starševsko varstvo (materinsko, očetovsko in starševsko nadomestilo), če je po nacionalni zakonodaji za pridobitev pravice do teh nadomestil potrebna predhodno dopolnjena določena zavarovalna doba. Glede na to, da so zaposleni v Republiki Sloveniji že po nacionalni zakonodaji (ZSDP-1) zavarovanci za starševsko varstvo in upravičeni do materinskega, očetovskega in starševskega nadomestila, če zanj izpolnjujejo pogoje, menimo, da za Republiko Slovenijo zaradi sklenitve Sporazuma ne bo finančnih posledic z vidika starševskega varstva.

2.6. Zavarovanje za primer brezposelnosti

Za pridobitev pravice do denarnega nadomestila za primer brezposelnosti je predvideno seštevanje zavarovalnih dob, doseženih v obeh pogodbenicah. Pogoj za pridobitev te pravice je obvezno zavarovanje za primer brezposelnosti, kot je določeno v predpisih pogodbenice, v kateri se uveljavlja pravica do nadomestila za brezposelnost (po slovenskih predpisih najmanj devet mesecev v zadnjih 24 mesecih) in stalno ali začasno prebivanje osebe v državi. Do denarnega nadomestila bodo upravičeni zavarovanci, ki bodo na trgu dela v pogodbenici, kjer bodo podvrženi kontrolnim mehanizmom, ki veljajo za brezposelne osebe v državi pogodbenici v skladu s predpisi. Izplačevanje denarnega nadomestila za primer brezposelnosti v drugo pogodbenico ni predvideno.

Po uveljavitvi sporazuma bo pogodbenica, v kateri brezposelna oseba uveljavlja pravico do denarnega nadomestila za primer brezposelnosti, pri odmeri denarnega nadomestila za primer brezposelnosti upoštevala v potrebni meri zavarovalno dobo doseženo v drugi pogodbenici. Pri uveljavljanju pravice do denarnega nadomestila bo upoštevala predpisane pogoje po nacionalnih h predpisih, kar pomeni, da je brezposelna oseba bila (po slovenskih h predpisih) zavarovana za primer brezposelnosti najmanj devet mesecev v zadnjih 24 mesecih in izpolnjuje druge pogoje po Zakonu o urejanju trga dela, zlasti da brezposelnost ni nastala po krivdi ali volji zavarovanca.

Na podlagi sporazuma bodo državljani Turčije, ki jim bo delovno razmerje prenehalo v Turčiji, so pa bili zaposleni tudi v Republiki Sloveniji, pravice iz naslova zavarovanja za brezposelnost uveljavljali v domači državi, se pa jim bo v potrebni meri upoštevala zavarovalna doba, dopolnjena v Republiki Sloveniji. Kolikor pa bodo ti zavarovanci ostali na trgu dela v Republiki Sloveniji, kjer bodo prebivali na podlagi dovoljenja za (stalno ali začasno) prebivanje, pa bodo pravico do denarnega nadomestila lahko uveljavili v Republiki Sloveniji.

3. Predlog za sestavo delegacije in predračun stroškov za njeno delo ter njihovo pokritje

Predlagamo, da se za določitev in uskladitev besedila sporazuma imenuje delegacija v sestavi:

- Dan Juvan, državni sekretar, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, vodja delegacije,
- Mojca Pršina, generalna direktorica, Direktorat za trg dela in zaposlovanje, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, članica,
- Gregor Malec, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, član,
- Bojan Kraut, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, član,
- Tilen Zupan, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, član,
- Urška Trtnik, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, članica,
- Drago Smole, Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve, član,
- Tadeja Marinič, Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve, članica,
- Metka Logar, Ministrstvo za zdravje, članica,
- Greta Metka Barbo Škerbinc, Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje, članica,
- Anka Rode, Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje, članica,
- Darka Hribar, Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, članica,
- Mitja Mrzljak, Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, član,
- Klemen Ganziti, Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, član,
- Eva Godina, Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, članica.

Stroški za delo delegacije bodo kriti iz sredstev udeleženih ministrstev ter zavodov iz ustreznih proračunskih postavk, pri čemer potne stroške za svoje člane delegacije nosi vsako ministrstvo oz. zavod, kjer je udeleženec pogajanj zaposlen.

4. Predlog stališč delegacije

Delegacija bo zastopala stališča, ki so usklajena med Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Ministrstvom za zdravje, Ministrstvom za zunanje in evropske zadeve, Ministrstvom za finance in Službo Vlade Republike Slovenije za zakonodajo v skladu z načeli in pravili veljavnega mednarodnega in notranjega prava, ki so v predlogu sporazuma, priloženega pobudi..

5. Predlog, kdo naj pogodbo parafira

Usklajeno besedilo sporazuma bo parafiral vodja delegacije.

6. Navedba, kateri organ bo sporazum ratificiral

Sporazum ratificira Državni zbor Republike Slovenije.

Sprememba veljavnih predpisov in zakonodaje s tega področja zaradi predlaganega sporazuma ne bo potrebna.

7. Ocena potrebnih finančnih sredstev

7.1. Pokojninsko in invalidsko zavarovanje

Glede ocen potrebnih finančnih sredstev ugotavljamo, da se bo s sklenitvijo Sporazuma finančno breme za Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije verjetno povečalo predvsem zaradi povečanja števila upravičencev, ki bodo na podlagi sporazuma lahko uveljavili svoje pravice iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Višino tega finančnega bremena pa je vnaprej težko predvideti, ker ni znano število vseh bodočih upravičencev do dajatev. V letu 2022 je Zavod redno izplačal pokojnino v Turčijo trem uživalcem. Skupno je bilo uživalcem pokojnin, ki prebivajo v Turčiji, v letu 2022 izplačano 15.397,92 EUR.

Za izračun novih finančnih učinkov, ki bi nastali ob sklenitvi Sporazuma o socialnem zavarovanju med Slovenijo in Turčijo, bi Zavod moral najprej pridobiti osnovne podatke s strani zavarovancev. To so število, spol, delovna doba v Sloveniji in Turčiji, obdobje, na katerega se bo nanašal izračun sorazmernega dela pokojnine, ter višina plače v tem obdobju.

Stroški izvajanja (služba Zavoda) se zaradi sklenitve sporazuma ne bi opazno povečali.

7.2. Zdravstveno zavarovanje ter poškodbe pri delu ali poklicne bolezni

Na podlagi določil Pravil obveznega zdravstvenega zavarovanja imajo slovenski zavarovanci v tujini med začasnim prebivanjem pravico do nujnega zdravljenja in nujne medicinske pomoči, razen če pravni red EU ali meddržavna pogodba ne določata drugače. Pravila prav tako določajo, da imajo delavci, ki so bili poslani na delo v tujino, delavci, ki jih je delodajalec napotil na strokovno izpopolnjevanje, delavci, zaposleni v tujini pri tujem delodajalcu, slovenskem organu ali organizaciji, pri delavcih slovenskih organov in mednarodnih organizacij in so zavarovanci v obveznem zavarovanju v Republiki Sloveniji, pravice do zdravstvenih storitev v obsegu in standardu, ki je zagotovljen zavarovanim osebam v Sloveniji po zakonu in splošnih aktih zavoda, ter po povprečni ceni teh storitev v Sloveniji, razen če pravni red EU ali mednarodna pogodba ne določata drugače. Na podlagi teh določb ZZZS že sedaj vrača stroške po navedenih pravilih zavarovancem samim na podlagi njihovih vlog, po tem sporazumu pa bi si stroške medsebojno obračunali pristojni nosilci Slovenije (ZZS) in Turčije.

Na podlagi razpoložljivih podatkov in izračunov je Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije ocenil, da bo letno porabil 190.000 EUR za stroške slovenskih zavarovancev v Turčiji. Ocena je, da bodo stroški za:

- Slovenske zavarovane osebe (turiste in napotene delavce), ki v Turčiji začasno bivajo in bi koristili storitve zdravljenja, znašali okvirno 150.000 EUR;
- Slovenske zavarovane osebe, ki stalno prebivajo v tej državi (slovenski upokojeanci in njihovi družinski člani ter v Turčiji živeči družinski člani slovenskih zavarovancev) in ki bi koristili storitve v polnem obsegu, znašali okvirno 40.000 EUR.

Glede na to, da je težko vnaprej oceniti višino stroškov zdravstvenih storitev, ki bi se nanašale na poškodbe pri delu in poklicne bolezni in koliko oseb bi jih sploh koristilo v Turčiji, ter glede na izkušnje ZZZS, ki je v praksi takih primerov v drugih državah zasledil le malo, je finančno oceno v tem delu nemogoče napovedati. V vsakem primeru pa je ta odvisna od števila napotenih delavcev oziroma samozaposlenih oseb, ki bi opravljale delo v drugi državi pogodbenici, ter okoliščin opravljanja dela.

7.3. Starševsko nadomestilo

Sporazum bo omogočil tudi seštevanje dob za pridobitev pravice do nadomestil iz zavarovanja za starševsko varstvo (materinsko, očetovsko in starševsko nadomestilo), če je po nacionalni zakonodaji za pridobitev pravice do teh nadomestil potrebna predhodno dopolnjena določena zavarovalna doba. Glede na to, da so zaposleni v Republiki Sloveniji že po nacionalni zakonodaji (ZSDP-1) zavarovanci za starševsko varstvo in upravičeni do materinskega, očetovskega in starševskega nadomestila, če zanj izpolnjujejo pogoje, menimo, da za Republiko Slovenijo zaradi sklenitve sporazuma ne bo finančnih posledic z vidika starševskega varstva.

7.4. Zavarovanje za primer brezposelnosti

Posledica sklenitve sporazuma bo, da bodo delavci, ki so (bili) v delovnem razmerju v Turčiji ter jim bo prenehalo delovno razmerje v Republiki Sloveniji (ki bo trajalo vsaj devet mesecev v zadnjih 24 mesecih), uveljavljali upoštevanje zavarovalne dobe, dopolnjene v obeh pogodbenicah. Tudi zanje velja, da morajo biti na slovenskem trgu dela, saj pravica do denarnega nadomestila miruje, če oseba ne prebiva v Republiki Sloveniji. To pomeni, da jim bo denarno nadomestilo odmerjeno

v trajanju, ki bo upoštevalo tudi zavarovalno dobo v drugi pogodbenici, kar bo v nekaterih primerih lahko vplivalo na daljši čas upravičenosti do denarnega nadomestila.

8. Predlog odobritve začasne uporabe pogodbe:

Začasna uporaba sporazuma ni predvidena.

9. Izjava o primernosti sklenitve pogodbe z vidika skladnosti s pravnim redom in usmeritvami Evropske unije

Gradivo ni predmet usklajevanja s pravnim redom Evropske unije.

SPORAZUM

MED

REPUBLIKO SLOVENIJO

IN

REPUBLIKO TURČIJO

O SOCIALNEM ZAVAROVANJU

REPUBLIKA SLOVENIJA IN

REPUBLIKA TURČIJA,

STA SE V ŽELJI, DA UREDITA ODNOS MED DRŽAVAMA NA PODROČJU SOCIALNE VARNOSTI, DOGOVORILI:

I. DEL SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen Opredelitev izrazov

- (1) Izrazi, uporabljeni v tem sporazumu, pomenijo::
- a) ozemlje je
 - za Republiko Slovenijo – ozemlje Republike Slovenije;
 - za Republiko Turčijo – ozemlje Republike Turčije;
 - b) predpisi so zakoni in drugi predpisi, ki se nanašajo na sisteme socialne varnosti, navedeni v prvem odstavku 2. člena tega sporazuma;
 - c) pristojni organi je
 - za Republiko Slovenijo ministrstva, pristojna za predpise iz 2. člena tega sporazuma;
 - za Republiko Turčijo Ministrstvo za delo in socialno varnost,
 - d) pristojni nosilec je nosilec, ki je pristojen za izvajanje predpisov iz 2. člena tega sporazuma in zagotavlja storitve;
 - e) nosilec je: zavod, sklad ali organ, pristojen za izvajanje predpisov iz prvega odstavka 2. člena tega sporazuma;
 - f) zavarovanec je oseba, ki je kot taka opredeljena ali priznana s predpisi iz 2. člena tega sporazuma;
 - g) zavarovalna doba je doba plačevanja prispevkov ali doba, ki bi jo pri odmeri dajatev upošteval pristojni nosilec v državi pogodbenici, v kateri je bila pridobljena na podlagi predpisov iz 2. člena tega sporazuma;
 - h) dajatve in pokojnine so vse dajatve ali pokojnine, vključno z vsemi njihovimi elementi, ki se izplačujejo iz javnih skladov, s povečanji, uskladitvami in dopolnilnimi dodatki, pa tudi pavšalne dajatve, ki se lahko izplačajo namesto pokojnin, razen če ni s tem sporazumom določeno drugače;

- i) stalno prebivališče je naslov, na katerem oseba stalno prebiva, v skladu z zakonom, ki ureja prebivališče
 - j) začasno prebivališče je kraj, kjer oseba začasno prebiva;
 - k) dajatev je denarna dajatev v skladu s predpis iz prvega odstavka 2. člena tega sporazuma;
 - l) storitev je zdravstvena storitev, vključno z ortopedskimi in drugimi pripomočki, na podlagi predpisov iz prvega odstavka 2. člena tega sporazuma;
 - m) družinski član je oseba, ki je kot taka opredeljena ali priznana s predpisi pogodbenice;
 - n) uporabnik je oseba, ki je kot taka opredeljena ali priznana s predpisi pogodbenic;
 - o) preživela oseba je oseba, ki je kot taka opredeljena in priznana s predpisi pogodbenic,
 - p) osebni podatek je podatek, ki se nanaša na uporabnika, družinskega člana, preživelo osebo ali drugega posameznika in ki s sklicevanjem na identifikacijsko številko ali na enega ali več dejavnikov, značilnih za posameznikovo fizično, fiziološko, duševno, ekonomsko, kulturno ali družbeno identiteto omogoča njegovo identifikacijo.
- (2) Drugi izrazi v tem sporazumu imajo pomen, določen s predpisi vsake od pogodbenic.

2. člen

Predpisi, na katere se nanaša sporazum

(1) Ta sporazum se nanaša na naslednje predpise:

A. Turške predpise o:

- a) dajatvah za invalidnost, starost in preživele osebe, nesrečah pri delu in poklicnih boleznih, zavarovanju za primer brezposelnosti ter zavarovanju za bolezen in materinstvo v okviru splošnega zdravstvenega varstva za osebe, ki so prek pogodbe o zaposlitvi zaposlene pri enem ali več delodajalcih;
- b) dajatvah za invalidnost, starost in preživele osebe, nesrečah pri delu in poklicnih boleznih, zavarovanju za primer brezposelnosti ter zavarovanju za bolezen in materinstvo v okviru splošnega zdravstvenega varstva za samozaposlene osebe, ki poslujejo pod lastnim imenom in za lasten račun brez pogodbe o zaposlitvi;
- c) dajatvah za invalidnost, starost in preživele osebe ter zavarovanju za bolezen in materinstvo v okviru splošnega zdravstvenega varstva za osebe, zaposlene v javni upravi;
- d) dajatvah za invalidnost, starost in preživele osebe, nesrečah pri delu in poklicnih boleznih, zavarovanju za primer brezposelnosti, ter zavarovanju za bolezen in materinstvo v okviru splošnega zdravstvenega varstva za osebe, ki so zaposlene v skladih;

B. Slovenske predpise o:

- a) zdravstvenem varstvu in obveznem zdravstvenem zavarovanju;
- b) starševskih nadomestilih;
- c) obveznem pokojninskem in invalidskem zavarovanju;
- d) zavarovanju za primer brezposelnosti;

(2) Ta sporazum se nanaša tudi na vse pravne predpise, ki spreminjajo, revidirajo, nadomeščajo

ali dopolnjujejo pravne predpise iz prvega odstavka tega člena.

- (3) Za zagotovitev uporabe tega sporazuma v skladu s predpisi o drugih sistemih socialnega zavarovanja in novouvedenih področjih socialnega zavarovanja, morata pogodbenici skleniti nov sporazum v ta namen.

3. člen

Osebe, za katere se uporablja sporazum

Ta sporazum se uporablja za osebe, za katere so veljali predpisi ene ali obeh pogodbenic, ter za osebe, za katere trenutno veljajo predpisi ene pogodbenice, kot tudi za njihove družinske člane in preživele družinske člane, če ta sporazum ne določa drugače.

4. člen

Enakopravnost pri uporabi predpisov

Osebe, ki prebivajo na ozemlju ene pogodbenice in za katere se uporabljajo določbe tega sporazuma, imajo enake pravice in obveznosti, kot jim jih zagotavljajo predpisi pogodbenice, v kateri stalno prebivajo, pod enakimi pogoji kot veljajo za državljane te države, če ta sporazum ne določa drugače.

5. člen

Izplačevanje dajatev

1. Če ta sporazum ne določa drugače, se dajatve, priznane v skladu s predpisi pogodbenice, ki je pristojna za plačilo, izplačujejo v enaki višini tudi osebam iz 3. člena tega sporazuma, tudi če imajo te osebe stalno prebivališče v drugi pogodbenici. Upravičencem s stalnim prebivališčem v tretji državi se izplačujejo dajatve v skladu s predpisi tiste pogodbenice, ki je pristojna za plačilo.
2. Določbe prejšnjega odstavka se ne nanašajo na izplačilo:
 - (a) V Sloveniji na:
 - denarno nadomestilo, ki ga oseba prejema v zvezi z invalidnostjo
 - invalidnino,
 - dodatek za pomoč in postrežbo,
 - denarno nadomestilo za primer brezposelnosti.

6. člen

Zmanjšanje, zamrznitev in odvzem dajatev

Za osebe, za katere se uporablja ta sporazum, se predpisi pogodbenic glede zmanjšanja, zamrznitve in odvzema dajatev v primeru sočasnega prejemanja dajatev od pristojnih nosilcev obeh pogodbenic ne uporabljajo.

II. DEL

DOLOČBE O UPORABI PREDPISOV

7. člen

Splošne določbe

Če ta sporazum ne določa drugače, velja:

- a) Za osebe, zaposlene na ozemlju ene pogodbenice, ter za samozaposlene osebe, ki svojo dejavnost opravljajo na ozemlju ene pogodbenice, se uporabljajo predpisi pogodbenice, v kateri opravljajo delo ali samostojno dejavnost, tudi če prebivajo na ozemlju druge pogodbenice ali če je sedež njihovega delodajalca na ozemlju druge pogodbenice.
- b) Za javne uslužbenke in osebe, ki se obravnavajo kot javni uslužbenci, se uporabljajo predpisi pogodbenice, v upravi katere so zaposleni.
- c) Za zaposlenega v poslovalnici ali stalnem predstavništvu delodajalca, katerega sedež je na ozemlju druge pogodbenice, se uporabljajo predpisi pogodbenice, na ozemlju katere je poslovalnica ali stalno predstavništvo.

8. člen **Napotene osebe**

Če delodajalec s sedežem na ozemlju ene pogodbenice napoti svojega zaposlenega na delo na ozemlje druge pogodbenice, se zanj do konca 24. koledarskega meseca od začetka dela na ozemlju druge pogodbenice uporabljajo i predpisi prve pogodbenice, kakor če bi bil še vedno zaposlen na ozemlju prve pogodbenice. Osebe, ki opravljajo samostojno dejavnost na ozemlju ene pogodbenice in gredo na ozemlje druge pogodbenice, da bi v krajšem obdobju opravljale tako dejavnost, ostanejo zavarovane na podlagi predpisov prve pogodbenice, če njihovo bivanje v drugi pogodbenici ni daljše od 24 mesecev. V obeh primerih je mogoče to obdobje podaljšati s soglasjem pristojnih organov ali služb, ki jih imenujejo organi obeh pogodbenic.

9. člen **Osebe, zaposlene v podjetjih v mednarodnem prometu**

Za osebe, ki so člani potujočega ali letalskega osebja podjetja s sedežem na ozemlju druge pogodbenice, ki za najem ali za lasten račun opravlja storitve mednarodnega prevoza potnikov ali blaga po cesti, železnici, zraku ali morju, se uporabljajo predpisi te pogodbenice.

10. člen **Člani posadk in delavci na ladjah**

- (1) Za zaposlene na ladji, ki pluje pod zastavo ene pogodbenice, se uporabljajo predpisi te pogodbenice.
- (2) Če oseba, ki je zaposlena v pristanišču ali v teritorialnih vodah pogodbenice, vendar ni članica posadke ladje, opravlja delo natovarjanja ali raztovarjanja ali popravilo ladje, ki pluje pod zastavo druge pogodbenice, ali opravlja nadzor nad temi deli, se zanjo uporabljajo predpisi pogodbenice, v kateri je pristanišče ali kateri pripadajo teritorialne vode.
- (3) Za osebe, ki opravljajo delo na krovu ladje, ki pluje pod zastavo ene pogodbenice, in za to delo prejemajo plačilo od podjetja ali osebe s sedežem ali stalnim prebivališčem na ozemlju druge pogodbenice, se uporabljajo predpisi te pogodbenice, če ima oseba stalno prebivališče na ozemlju te pogodbenice; podjetje ali oseba, ki izplačuje plačilo, se obravnava kot delodajalec za namene uporabe teh predpisov.

11. člen
Člani diplomatskih predstavništev in konzulatov

- (1) Za člane diplomatskih predstavništev ali konzulatov pogodbenic, ki so napoteni v pogodbenico sprejemnico, kot tudi za zasebno pomožno osebje članov teh diplomatskih predstavništev ali konzulatov se uporabljajo predpisi pogodbenice pošiljateljice.
- (2) Za osebe iz prvega odstavka tega člena se uporabljajo predpisi pogodbenice sprejemnice, če so zaposlene lokalno. Ne glede na to se lahko v treh mesecih od dneva zaposlitve opredelijo za uporabo predpisov pogodbenice zaposlitve, če so državljani pogodbenice zaposlitve.

12. člen
Dogovor o izjemah

Pristojni organi pogodbenic se lahko dogovorijo o izjemah uporabe določb 7. do 11. člena tega sporazuma v zvezi z uporabo predpisov, ki veljajo za določeno osebo ali skupino oseb.

III. DEL
POSEBNE DOLOČBE

I. POGLAVJE
DAJATVE ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE,
BOLEZEN IN MATERINSTVO

13. člen
Seštevanje zavarovalnih dob

- (1) Če je v skladu s predpisi pogodbenice za pridobitev pravic potrebna določena predhodno dopolnjena zavarovalna doba, pristojni nosilec te pogodbenice upošteva zavarovalne dobe, dopolnjene v skladu s predpisi druge pogodbenice, če se ne nanašajo na isto obdobje, kakor da bi šlo za dopolnjene zavarovalne dobe na podlagi predpisov prve pogodbenice.
- (2) Pri dnevnih denarnih dajatvah za bolezen in materinstvo se seštevanje dob iz prejšnjega odstavka upošteva le, če ima oseba sklenjeno zavarovanje na ozemlju pogodbenice, po predpisih katere je zahtevek vložen in v kateri ta oseba opravlja pridobitno dejavnost.

14. člen
Delo ali začasno prebivanje na ozemlju druge
pogodbenice

- (1) Če zavarovanec, ki ga delodajalec napoti v drugo pogodbenico, da bi tam začasno opravljal delo, ali njegovi vzdrževani družinski člani zaradi svojega zdravstvenega stanja potrebujejo zdravljenje, bodo prejeli zdravstvene storitve oziroma dajatve za bolezen ali materinstvo v polnem obsegu v imenu in v breme pristojne pogodbenice, na ozemlju katere je sedež delodajalca.
- (2) Če zavarovanec, zavarovan na podlagi predpisov ene od pogodbenic, ali njihovi vzdrževani družinski člani zaradi svojega zdravstvenega stanja potrebujejo nujne zdravstvene storitve v času začasnega prebivanja na ozemlju druge pogodbenice, prejmejo zdravstvene storitve

oziroma dajatve za bolezen ali materinstvo v imenu in v breme pristojne pogodbenice, v kateri so zavarovani.

- (3) Če zavarovanci, zavarovani na podlagi predpisov ene od pogodbenic, in njihovi družinski člani spremenijo kraj bivanja z odhodom na ozemlje druge pogodbenice, medtem ko pri pristojnem nosilcu uveljavljajo pravico do zdravstvenih storitev oziroma dajatev za bolezen ali materinstvo, bodo te pravice prejeli še naprej. Za vrnitev v drugo pogodbenico je potrebno predhodno soglasje pristojnega nosilca, ki se lahko zavrne na podlagi zdravstvenega poročila, ki navaja, da zdravstveno stanje zadevnega upravičenca ne omogoča potovanja v drugo pogodbenico.
- (4) Pridobitev pravice do uveljavljanja storitev, trajanje pravic in krog družinskih članov, ki so upravičeni do prejemanja storitev, se določijo v skladu s predpisi pogodbenice, v kateri je oseba zavarovana, medtem ko se način in obseg uveljavljanja storitev določi na podlagi predpisov pogodbenice, v kateri upravičenec začasno prebiva.

15. člen **Zdravstvene storitve za družinske člane** **zavarovancev**

- (1) Družinski člani zavarovanca, upravičenega do zdravstvenih storitev na podlagi predpisov pogodbenice, v kateri je zavarovan, ki prebivajo na ozemlju druge pogodbenice, prejemanje storitev na podlagi predpisov pogodbenice, na ozemlju katere prebivajo, če niso upravičeni do dajatev iz zdravstvenega zavarovanja na podlagi predpisov pogodbenice, na ozemlju katere prebivajo. Stroški zdravstvenih storitev so breme pristojnega nosilca, pri katerem so družinski člani zavarovanca zavarovani na podlagi zavarovanja, ki ga je pri tem pristojnem nosilcu sklenil zavarovanec.
- (2) Če družinski člani iz prejšnjega odstavka začasno prebivajo ali se preselijo na ozemlje pogodbenice, v kateri je pristojni nosilec, so upravičeni do prejemanja zdravstvenih storitev v skladu s predpisi te pogodbenice.
- (3) Pridobitev pravice do storitev, trajanje storitev in krog družinskih članov, ki so do prejemanja storitev upravičeni, se določijo v skladu s predpisi pogodbenice, v kateri je zavarovanec zavarovan, medtem ko je način in obseg storitev določen v skladu s predpisi pogodbenice, v kateri upravičenec začasno prebiva.

16. člen **Zagotavljanje storitev uživalcem pokojnine in** **njihovim družinskim članom**

- (1) Upravičenci, ki prejemanje pokojnine na podlagi predpisov obeh pogodbenic, in njihovi družinski člani imajo pravico do storitev po predpisih pogodbenice, v kateri imajo stalno prebivališče.
- (2) Upravičenci, ki prejemanje pokojnine na podlagi predpisov ene pogodbenice, stalno prebivališče pa imajo na ozemlju druge pogodbenice, in njihovi družinski člani, imajo pravico do storitev v skladu s predpisi druge pogodbenice, kot če bi pravico do pokojnine pridobili po predpisih te pogodbenice, v breme pristojnega nosilca prve pogodbenice.
- (3) Pridobitev pravice do storitev, trajanje storitev in krog družinskih članov, ki so do prejemanja storitev upravičeni, se določijo v skladu s predpisi pogodbenice, v kateri je zavarovanec zavarovan, medtem ko je način in obseg storitev določen v skladu s predpisi pogodbenice, v kateri upravičenec začasno prebiva.

- (4) V skladu z drugim odstavkom tega člena imajo uživalci pokojnine in njihovi družinski člani s stalnim prebivališčem na ozemlju ene pogodbenice, ki potrebujejo nujne zdravstvene storitve v času bivanja na ozemlju druge pogodbenice, pravico do uveljavljanja zdravstvenih storitev v skladu s predpisi in v breme pogodbenice, na ozemlju katere začasno prebivajo.
- (5) Če uživalci pokojnine, ki prejemajo pokojnino na podlagi predpisov ene pogodbenice, in njihovi družinski člani zaradi svojega zdravstvenega stanja potrebujejo nujne zdravstvene storitve v času začasnega prebivanja na ozemlju druge pogodbenice, pravico do zdravstvenih storitev uveljavljajo v breme nosilca, pri katerem so zavarovani.

17. člen **Ortopedski pripomočki, proteze in druge** **zdravstvene storitve večje vrednosti**

Za uveljavljanje pravic do ortopedskih pripomočkov, protez in drugih zdravstvenih storitev večje vrednosti je, razen v nujnih primerih, potrebno soglasje pristojnega nosilca. Seznam takih storitev se priloži upravnemu dogovoru, ki ga sklenejo pristojni organi.

18. člen **Denarne dajatve**

- (1) Denarne dajatve izplača pristojni nosilec v skladu s predpisi pogodbenice.
- (2) Če je znesek denarnih dajatev po predpisih katere koli pogodbenice odvisen od števila družinskih članov, pristojni nosilec upošteva tudi družinske člane, ki prebivajo na ozemlju druge pogodbenice.

19. člen **Povračilo stroškov**

Pristojni nosilec povrne stroške zdravstvenih storitev nosilcu druge pogodbenice za storitve, ki jih je nudil na podlagi 14., 15., 16., 17., in 24. člena tega sporazuma, v skladu s postopkom, ki ga določa upravni dogovor.

2. POGLAVJE **STAROST, INVALIDNOST IN SMRT**

20. člen **Seštevanje zavarovalnih dob**

- (1) Če je v skladu s predpisi pogodbenice za pridobitev pravic potrebna predhodno dopolnjena določena zavarovalna doba, nosilec, ki uporablja te predpise, upošteva zavarovalne dobe, dopolnjene v skladu s predpisi druge pogodbenice, kjer je to ustrezno in če se te ne nanašajo na isto obdobje, kakor da gre za zavarovalne dobe, dopolnjene v skladu s predpisi prve pogodbenice.
- (2) Če z uporabo določb prvega odstavka tega člena niso izpolnjeni pogoji za priznanje pravice do dajatve, pristojni nosilci upoštevajo tudi zavarovalne dobe, dopolnjene v skladu s predpisi tretjih držav, s katerimi sta pogodbenici sklenili sporazume o socialni varnosti, če se te ne nanašajo na isto obdobje.
- (3) Če je v skladu s predpisi ene pogodbenice za pridobitev pravic potrebna predhodno dopolnjena

določena zavarovalna doba v poklicu, ki ga ureja poseben sistem, ali v posebej določenem poklicu ali zaposlitvi, se za izpolnjevanje pogojev za uveljavljanje pravice do dajatve v skladu s predpisi druge pogodbenice upoštevajo le dobe, dopolnjene v okviru tega sistema, ali, če tak sistem ne obstaja, v enakem poklicu ali zaposlitvi.

21. člen

Zavarovalna doba, krajša kot 12 mesecev

- (1) Če zavarovalna doba, ki se upošteva v skladu s predpisi ene pogodbenice, ne znaša skupaj 12 mesecev, se ne prizna nobena dajatev, razen če po teh predpisih obstaja pravica do dajatve le na podlagi te zavarovalne dobe.
- (2) V skladu s prejšnjim odstavkom pristojni nosilec druge pogodbenice upošteva to dobo pri priznanju, ohranitvi ali ponovnem priznanju pravice do dajatve in pri določitvi njene višine, kakor če bi bila dopolnjena v skladu s predpisi, ki jih uporablja.

22. člen

Izračunavanje denarnih dajatev

- (1) Če je v skladu s predpisi ene pogodbenice pravico do dajatve mogoče pridobiti brez upoštevanja 20. člena tega sporazuma, pristojni nosilec te pogodbenice izračuna dajatev, ki se priznajo izključno na podlagi zavarovalne dobe, dopolnjene v skladu s predpisi, ki jih uporablja.
- (2) Če oseba pridobi pravico do dajatve v skladu s predpisi ene pogodbenice le z uporabo 20. člena tega sporazuma, pristojni nosilec te pogodbenice izračuna višino dajatve na naslednji način:
 - a) pristojni nosilec izračuna teoretični znesek dajatve na podlagi celotne zavarovalne dobe, dopolnjene v skladu s predpisi obeh pogodbenic, kot če bi bila ta dopolnjena samo v skladu s predpisi, ki jih uporablja;
 - b) na podlagi tako izračunanega zneska določi dejansko višino dajatve v sorazmerju med dolžino zavarovalne dobe, dopolnjene po njegovih pravnih predpisih, in skupno zavarovalno dobo.
- (3) Če se v skladu s predpisi ene pogodbenice znesek dajatve izračuna na podlagi zaslužka ali vplačanih prispevkov po predpisih te pogodbenice, pristojni nosilec upošteva zaslužek ali vplačani prispevek izključno iz zavarovalnega obdobja, dopoljenega v skladu s predpisi, ki jih uporablja.
- (4) Če je znesek denarnih dajatev v skladu s predpisi ene pogodbenice odvisen od števila družinskih članov, pristojni nosilec upošteva tudi družinske člane, ki prebivajo na ozemlju druge pogodbenice.

3. POGLAVJE

DAJATVE V PRIMERU SMRTI

23. člen

Seštevanje zavarovalnih dob in dodeljevanje dajatev v primeru smrti

- (1) Če je v skladu s predpisi ene pogodbenice za uveljavljanje pravic do dajatev v primeru smrti potrebna predhodno dopolnjena določena zavarovalna doba, pristojni nosilec te pogodbenice upošteva tudi zavarovalne dobe, dopolnjene v skladu s predpisi druge pogodbenice, kjer je to ustrezno in če se te ne nanašajo na isto obdobje, kakor da gre za zavarovalne dobe, dopolnjene

v skladu s predpisi prve pogodbenice.

- (2) Če zavarovanec, zavarovan na podlagi predpisov ene pogodbenice, umre na ozemlju druge pogodbenice, se upošteva, da je umrl na ozemlju pogodbenice, v kateri je zavarovan, in njegovi preživeli družinski člani so upravičeni do dajatev v primeru smrti.
- (3) Če pravica do dajatev v primeru smrti obstaja na podlagi predpisov obeh pogodbenic, se uporabljajo le predpisi tiste pogodbenice, na ozemlju katere je umrl imel stalno prebivališče.

4. POGLAVJE POŠKODBA PRI DELU IN POKLICNA BOLEZEN

24. člen Zdravstvene storitve

- (1) Zavarovanec, ki ima stalno ali začasno prebivališče na ozemlju ene pogodbenice in izpolnjuje pogoje za pridobitev pravice do dajatev zaradi poškodbe pri delu ali poklicne bolezni, prejme zdravstvene storitve v skladu s predpisi pogodbenice, v kateri ima stalno ali začasno prebivališče, v breme pristojnega nosilca, pri katerem je zavarovan.
- (2) Določbe 17. člena tega sporazuma se uporabljajo za proteze, ortopedske pripomočke in druge zdravstvene storitve večje vrednosti v naravi.
- (3) Za povračilo stroškov storitev iz prvega odstavka tega člena se smiselno uporabljajo določbe 19. člena.

25. člen Poklicne bolezni

- (1) Če je po predpisih ene pogodbenice pogoj za zagotovitev dajatev v primeru poklicne bolezni, da je zavarovanec prvič zbolel za to boleznijo na ozemlju te pogodbenice, velja ta pogoj kot izpolnjen, tudi če je zavarovanec prvič zbolel za to poklicno boleznijo na ozemlju druge pogodbenice.
- (2) Če predpisi ene pogodbenice predvidevajo, da se dajatve v primeru poklicne bolezni zagotovijo oziroma nudijo le, če je oseba s to poklicno boleznijo opravljala delo, ki lahko povzroči to bolezen, določeno časovno obdobje, pristojni nosilec te pogodbenice, če je to potrebno, upošteva tudi čas, ko je zavarovanec opravljal tako delo po h predpisih druge pogodbenice.

26. člen Denarne dajatve

- (1) Če obstaja pravica do dajatve v primeru poklicne bolezni na podlagi predpisov obeh pogodbenic, se dajatev odobri le na podlagi predpisov tiste pogodbenice, na ozemlju katere je zavarovanec nazadnje opravljal delo, ki lahko povzroči to poklicno bolezen.
- (2) Če je zavarovanec v eni pogodbenici že pridobil pravico do dajatve zaradi poklicne bolezni in če se je njegovo zdravstveno stanje poslabšalo v času bivanja na ozemlju druge pogodbenice, mora pristojni nosilec prve pogodbenice zagotavljati dajatev tudi ob poslabšanju bolezni, v skladu s predpisi pogodbenice, če zavarovanec, ki ima poklicno bolezen, ni na podlagi predpisov druge pogodbenice opravljal dela, ki lahko povzroči ali

poslabša to poklicno bolezen. Če je zavarovanec tako delo opravljal v skladu s predpisi druge pogodbenice, dajatev zagotavlja pristojni nosilec prve pogodbenice, pri čemer ne upošteva poslabšanja, v skladu s predpisi, ki jih uporablja, pristojni nosilec druge pogodbenice pa zagotovi plačilo razlike med višino dajatve po poslabšanju bolezni v skladu s predpisi, ki jih uporablja, in višino dajatve, do katere bi bil upravičen pred poslabšanjem.

5. POGLAVJE DENARNO NADOMESTILO ZA BREZPOSELNOST

27. člen Seštevanje zavarovalnih dob in izplačevanje dajatev

- (1) Če je v skladu s predpisi pogodbenice za pridobitev pravic potrebna predhodno dopolnjena zavarovalna doba, pristojni nosilec te pogodbenice upošteva zavarovalno dobo, dopolnjeno na podlagi predpisov druge pogodbenice, če se ne nanašata na isto obdobje.
- (2) Višina, trajanje in način izplačila dajatve se določijo v skladu s predpisi, pogodbenice.
- (3) Dajatve se izplačujejo zavarovancem, ki stalno ali začasno prebivajo na ozemlju pristojnega nosilca.

6. POGLAVJE NADOMESTILO IZ ZAVAROVANJE ZA STARŠEVSKO VARSTVO

28. člen Seštevanje zavarovalnih dob

- (1) Če je v skladu s predpisi ene pogodbenice za pridobitev pravice do materinskega, očetovskega ali starševskega nadomestila potrebna predhodno dopolnjena določena zavarovalna doba, pristojni nosilec te pogodbenice upošteva tudi zavarovalno dobo, dopolnjeno na podlagi predpisov druge pogodbenice, če se ta ne nanaša na isto obdobje, kakor če bi bila dopolnjena na podlagi predpisov prve pogodbenice.
- (2) Pravica do materinskega, očetovskega ali starševskega nadomestila za otroke s stalnim prebivališčem na ozemlju druge pogodbenice se določi v skladu s predpisi tiste pogodbenice, v kateri ima zavarovanec sklenjeno zavarovanje, kakor da bi njegovi otroci imeli stalno prebivališče v tisti pogodbenici.
- (3) Če pravica do materinskega, očetovskega ali starševskega nadomestila obstaja na podlagi predpisov obeh pogodbenic, se dajatev zagotavlja v skladu s predpisi tiste pogodbenice, na ozemlju katere ima otrok stalno prebivališče.

IV. DEL RAZNE DOLOČBE

29. člen

Upravni ukrepi in metode sodelovanja

- (1) Pristojni organi pogodbenic z dogovorom določijo upravne ukrepe, ki so potrebni za izvajanje tega sporazuma.
- (2) Pristojni organi obeh pogodbenic se sproti obveščajo o vseh ukrepih, ki jih bodo sprejeli za uporabo tega sporazuma, ter o vseh spremembah svojih predpisov, ki zadevajo uporabo tega sporazuma.
- (3) Zaradi učinkovitejšega izvajanja tega sporazuma pristojni organi pogodbenic določijo organe za zvezo.
- (4) Pri uporabi tega sporazuma si pristojni organi in nosilci obeh pogodbenic pomagajo in ravnavo kakor pri uporabi svojih predpisov. Ta upravna pomoč je brezplačna.
- (5) Zdravniške preglede, ki se opravljajo izključno zaradi pridobitve pravice v skladu s predpisi ene pogodbenice, nanašajo pa se na osebe s stalnim ali začasnim prebivališčem na ozemlju druge pogodbenice, na zahtevo pristojnega nosilca in v njegovo breme opravi nosilec v kraju stalnega ali začasnega prebivališča te osebe. Zdravniške preglede, potrebne za pridobitev pravice v skladu s predpisi obeh pogodbenic, opravlja v svoje breme pristojni nosilec v kraju začasnega ali stalnega prebivališča te osebe.

30. člen

Varstvo osebnih podatkov

Pogodbenici priznavata pomen varstva osebnih podatkov in bosta sprejeli učinkovite ukrepe za izvajanje ustreznih standardov varovanja zasebnosti v zvezi z izvajanjem Sporazuma. Pogodbenici se strinjata, da bodo ti standardi varovanja zasebnosti v zvezi z izvajanjem Sporazuma v skladu z Uredbo (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (UL L št. 119 z dne 4. 5. 2016, str. 1) in njenih poznejših sprememb.

31. člen

Uporaba uradnih jezikov

- (1) Za namene uporabe tega sporazuma se pristojni organi in nosilci pogodbenic lahko sporazumevajo v svojih uradnih jezikih ali v angleškem jeziku.
- (2) Zahtevka ali dokumenta ni mogoče zavrniti, ker je zapisan v uradnem jeziku druge pogodbenice.

32. člen

Oprostitev plačila taks in nadoveritev

- (1) Če so na podlagi predpisov ene pogodbenice pisne vloge in listine, ki se predložijo pri uporabi teh predpisov, delno ali v celoti oproščene plačila taks, velja ta oprostitev tudi za ustrezne pisne vloge in listine, ki se predložijo pri uporabi predpisov druge pogodbenice ali tega sporazuma.
- (2) Za izjave o identičnosti, dokumente in listine, ki se predložijo pri uporabi tega

sporazuma, ni potrebna nadoverovitev.

33. člen

Vlaganje zahtevkov

- (1) Zahtevki, izjave ali pravna sredstva, ki se pri uporabi tega sporazuma ali predpisov ene pogodbenice vložijo pri pristojnem organu, nosilcu ali drugi pristojni službi ene pogodbenice, se obravnavajo kot zahtevki, izjave ali pravna sredstva, vloženi pri pristojnem organu, nosilcu ali drugi pristojni službi druge pogodbenice.
- (2) Zahtevek za dajatev, vложен v skladu s predpisi ene pogodbenice za namene uporabe tega sporazuma, se obravnava kot zahtevek za ustrezno dajatev, vложен v skladu s predpisi druge pogodbenice.
- (3) Zahtevke, izjave ali pravna sredstva, ki morajo biti po predpisih ene pogodbenice v določenem roku vloženi pri organu, nosilcu ali drugi pristojni službi te pogodbenice, se lahko vložijo v enakem roku pri organu, nosilcu ali drugi pristojni službi druge pogodbenice.
- (4) V primerih iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena zgoraj navedeni nosilci nemudoma neposredno ali s posredovanjem organov za zvezo dostavijo vložene zahtevke, izjave ali pravna sredstva pristojnemu nosilcu druge pogodbenice.

34. člen

Povrnitev škode

- (1) Če oseba na podlagi predpisov ene pogodbenice prejme plačilo za škodo, ki je nastala na ozemlju druge pogodbenice, po predpisih katere ima ta oseba pravico uveljavljati povračilo proti tretji osebi, potem pravica do povračila preide na nosilca prve pogodbenice v skladu z njegovih predpisih.
- (2) Če je pravica do povračila škode v zvezi z istovrstnimi dajatvami iz istega škodnega primera v skladu s prvim odstavkom tega člena prenesena na nosilce obeh pogodbic, lahko tretja oseba izplača celotno povračilo škode nosilcu ene ali druge pogodbenice. V medsebojnem razmerju nosilci opravijo poravnavo terjatev sorazmerno izplačanim dajatvam.

35. člen

Preveč plačani zneski dajatev

1. Če je pristojni nosilec ene pogodbenice po določbah tega sporazuma izplačal dajatev v znesku, višjem od zneska, ki upravičencu pripada, lahko od nosilca druge pogodbenice, ki je pristojen za izplačilo ustrezne dajatve temu zavarovancu, zahteva, da preveč plačani znesek odšteje od zaostalih zneskov dajatev, ki jih mora plačati upravičencu. Ta pristojni nosilec preveč plačani znesek neposredno prenese nosilcu prve pogodbenice.
2. Če neupravičeno plačanega zneska ni mogoče povrniti na ta način, se uporabi naslednji postopek:
 - a) Če je pristojni nosilec ene pogodbenice izplačal dajatev v znesku, višjem od zneska, ki pripada upravičencu, lahko ta nosilec pod pogoji in v obsegu, določenem s predpisi, ki jih uporablja, od nosilca druge pogodbenice zahteva, da od zneska dajatev, ki jih bo izplačal upravičencu, odšteje preveč plačani znesek.

Pristojni nosilec druge pogodbenice odšteje preveč plačani znesek, pod pogoji in v obsegu, določenem s predpisi, ki jih uporablja, kakor da bi sam opravil preplačilo, in zadržani znesek izplača nosilcu prve pogodbenice.

- b) Če je pristojni nosilec ene pogodbenice na podlagi svojih predpisov upravičencu izplačal predplačilo dajatev, lahko od pristojnega nosilca druge pogodbenice zahteva, da znesek predplačila odšteje od zaostalih zneskov dajatev, ki jih mora plačati upravičencu za enako obdobje. Pristojni nosilec druge pogodbenice odšteje omenjeni znesek in ga neposredno izplača nosilcu pogodbenice, ki je zahteval njegovo zadržanje.

36. člen

Pobiranje prispevkov

- (1) Pobiranje prispevkov, ki jih zavarovanci dolgujejo pristojnemu nosilcu ene pogodbenice, se lahko opravi prek druge pogodbenice po enakem postopku, kot se uporablja za pobiranje prispevkov, ki so jih zavarovanci zavezani plačevati pristojnemu nosilcu druge pogodbenice, z enakimi jamstvi in po enakem prednostnem seznamu.
- (2) Postopki za izvajanje tega člena se uredijo z upravnim dogovorom.

37. člen

Valuta plačila

- (1) Izplačila dajatev, ki so predvidena v tem sporazumu, se izvršijo v valuti tiste pogodbenice, v kateri ima sedež nosilec, ki izvrši plačilo. Ta nosilec se z vsakim izplačilom v celoti razbremeni svoje obveznosti.
- (2) Če ima upravičenec do dajatve prebivališče v drugi pogodbenici ali v tretji državi, se dajatev izplača v konvertibilni valuti. Način obračuna in določitev tečaja se uredi v upravnem dogovoru.
- (3) Če je na podlagi tega sporazuma pristojni nosilec ene pogodbenice pristojen za izplačilo povračila dajatve kot del povračila za dajatev, ki jih zagotavlja nosilec druge pogodbenice, se njegova obveznost izrazi v valuti druge države. Nosilec prve pogodbenice se razbremeni svoje obveznosti s plačilom v lastni valuti.

38. člen

Reševanje sporov

- (1) Spore v zvezi z razlago in izvajanjem tega sporazuma rešujejo pristojni organi sporazumno s pogajanjem.
- (2) Če spora ni mogoče rešiti po prvem odstavku tega člena v šestih mesecih od prvega predloga za začetek pogajanj, se zadeva preda arbitraži, ki spor lahko razreši v skladu s temeljnimi načeli in duhom tega sporazuma. Pogodbenici se skupaj odločita o sestavi in delovanju arbitraže.

V. DEL

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

39. člen

Prehodne določbe

- (1) Ta sporazum ne daje pravice do dajatev za čas pred začetkom njegove veljavnosti.
- (2) Za ugotavljanje pravic do dajatev po tem sporazumu se upošteva tudi zavarovalna doba, dopolnjena na podlagi predpisov ene od pogodbenic pred začetkom veljavnosti tega sporazuma.
- (3) Dajatve, ki se lahko ugotavljajo le na podlagi tega sporazuma, se izplačujejo na zahtevo upravičenca in skladno z določbami tega sporazuma od začetka veljavnosti tega sporazuma, razen če se za predhodno priznane pravice prizna izplačilo v obliki pavšalnega zneska.
- (4) Če se zahtevek iz tretjega odstavka tega člena vloži v dveh letih od začetka veljavnosti tega sporazuma, se pravice, ki izhajajo iz določb tega sporazuma, priznajo od tega datuma, in se proti zadevnemu upravičencu ne uporabijo določbe predpisov pogodbenice, ki zadevajo izgubo pravic zaradi izteka časovnega roka. Datum predložitve zahtevka se upošteva pri zahtevku, ki se predloži po izteku dveletnega obdobja.

40. člen **Trajanje in odpoved sporazuma**

- (1) Ta sporazum se sklene za nedoločen čas.
- (2) Vsaka pogodbenica ga lahko odpove pisno po diplomatski poti s šestmesečnim odpovednim rokom pred potekom tekočega koledarskega leta.
- (3) Ob odpovedi tega sporazuma se njegove določbe še naprej uporabljajo za pridobljene pravice in zahtevke za uveljavitev pravic, vložene do dneva prenehanja veljavnosti tega sporazuma.

41. člen **Ohranjanje pridobljenih pravic**

- (1) Ob odpovedi tega sporazuma se ohranijo vse pravice, pridobljene na podlagi tega sporazumu.
- (2) Ob odpovedi tega sporazuma se vsi postopki, povezani s pridobivanjem pravic za dajatve, o katerih se še ni odločilo, zaključijo v skladu z določbami tega sporazuma.

42. člen **Ratifikacija in začetek veljavnosti**

- (1) Ta sporazum se ratificira v skladu s predpisi pogodbenic.
- (2) Ta sporazum začne veljati prvi dan tretjega meseca, ki sledi datumu prejema zadnjega od uradnih obvestil, s katerima se pogodbenici obvestita o končanju postopkov, potrebnih za začetek njegove veljavnosti.

Sporazum je sestavljen in podpisan v dveh izvornikih v _____ dne _____ v slovenskem, turškem in angleškem jeziku, pri čemer so vsa tri besedila enako verodostojna. V primeru razlik pri razlagi prevlada angleško besedilo.

ZA REPUBLIKO SLOVENIJO

ZA REPUBLIKO TURČIJO